

Sygn. akt III AUa 1381/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 października 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący - Sędzia: SA Marcjanna Górską (spr.)

Sędziowie: SA Anna Kubasiak

SO del. Marcin Rowicki

Protokolant: st.sekr.sądowy Aneta Wąsowicz

po rozpoznaniu w dniu 29 października 2015 r. w Warszawie

sprawy B. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

o wysokość emerytury

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

od wyroku Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 25 czerwca 2014 r. sygn. akt VII U 5/14

zmienia zaskarżony wyrok i oddala odwołanie.

(...)

Sygn. akt III AUa 1381/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 24 października 2013 r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. odmówił B. G. przeliczenia emerytury na podstawie o art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wskazując, że przepis ten nie ma zastosowania w jej sprawie, bowiem emerytura została przyznana od dnia 1 kwietnia 2008 r., zaś wymieniony przepis stosuje się jedynie do przypadków, gdy wniosek o przyznanie emerytury został złożony po dniu 31 grudnia 2008 r.

W odwołaniu złożonym od tej decyzji B. G. domagała się jej zmiany i wyliczenia emerytury na podstawie art. 55 w zw. z art. 26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W uzasadnieniu odwołania ubezpieczona wskazała, iż spełniła wszystkie przesłanki do obliczenia emerytury na podstawie art. 55 powołanej ustawy. Urodziła się bowiem przed dniem 1 stycznia 1949 r., osiągnęła wiek (...) kontynuowała ubezpieczenie emerytalne i rentowe (rozwiązała stosunek pracy w dniu 31 sierpnia 2013 r.) a z wnioskiem o wypłatę emerytury na podstawie art. 27 ustawy wystąpiła po dniu 31 grudnia 2008 r.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie.

W uzasadnieniu swojego stanowiska podkreślił, że warunkiem zastosowania art. 55 ustawy emerytalnej jest kontynuowanie ubezpieczeń emerytalnego i rentowego po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego. Osobie, której przyznano jakąkolwiek emeryturę obliczoną na dotychczasowych zasadach, tj. zgodnie z art. 53 ustawy emerytalnej, nie przysługuje prawo do zastosowania art. 55 i obliczenia emerytury w myśl nowych zasad, czyli zgodnie z art. 26 ustawy emerytalnej.

Wyrokiem z dnia 25 czerwca 2014 r. Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w pkt. 1 zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z dnia 24 października 2013 r. w ten sposób, że nakazał Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. dokonanie wyliczenia emerytury B. G. poczynając od października 2013 roku na podstawie artykułu 55 w związku z artykułem 26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a w pkt. 2 zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. na rzecz B. G. kwotę 60 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że B. G., urodzona (...), w dniu 17 kwietnia 2008 r. złożyła wniosek emerytury. W dniu (...)r. ubezpieczona ukończyła wiek emerytalny wynoszący(...) lat, przewidziany w przepisie art. 27 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Ostatni stosunek pracy rozwiązała w dniu 31 sierpnia 2013 r.

Decyzją z dnia 28 kwietnia 2008 r., organ rentowy przyznał ubezpieczonej prawo do emerytury od dnia 1 kwietnia 2008 r. Wyplata świadczenia została zawieszona w związku z kontynuowaniem zatrudnienia przez ubezpieczoną. W dniu 5 września 2011 r. B. G. złożyła wniosek o zawieszenie emerytury z dniem 1 października 2011 r. i Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. w dniu 13 września 2011r. wydał decyzję wstrzymującą wypłatę emerytury od 1 października 2011 r.

W dniu 26 listopada 2012 r. odwołująca złożyła w organie rentowym wniosek o wznowienie wypłaty emerytury w związku z orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego i decyzją z dnia 22 stycznia 2013 r. organ rentowy wznowił wypłatę emerytury ubezpieczonej B. G. od dnia 22 listopada 2012 r., a w dniu 23 lutego 2013 r. wydał decyzję, zgodnie z którą od 1 marca 2013 r. przeliczył wysokość świadczenia ustalając, iż od wyżej wymienionej daty wynosi ono 2.902,46 zł. Jednocześnie na podstawie decyzji z dnia 25 kwietnia 2013 r. organ rentowy odmówił uchylenia decyzji z dnia 13 września 2011r., w części, w jakiej decyzja ta zawieszała świadczenie emerytalne za okres od dnia 1 października 2011r. do dnia 21 listopada 2012 r. na podstawie art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z FUS. Odwołanie złożone przez ubezpieczoną Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie oddalił. W dniu 19 września 2013r. odwołująca zwróciła się do organu rentowego o przeliczenie emerytury według nowych zasad obowiązujących od 1 stycznia 2013 r. Do wniosku dołączyła świadectwo pracy z dnia 31 sierpnia 2013 r. oraz zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu.

Oceniając ustalony wyżej stan faktyczny Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie uznał, że odwołanie jest uzasadnione i zasługuje na uwzględnienie. Sąd podkreślił, że spór w niniejszej sprawie w istocie sprowadza się do oceny prawnej bezspornego stanu faktycznego w aspekcie możliwości zastosowania przepisu art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2004 r., Nr 39, poz. 353 ze zm.) oraz do wyjaśnienia kwestii, czy wyliczenie emerytury w systemie kapitałowym możliwe jest tylko wówczas, gdy jest to pierwszy wniosek o emeryturę (nabycie statusu emeryta) złożony po dniu 31 grudnia 2008 r.

Sąd Okręgowy nie podzielił stanowiska organu rentowego, że w sytuacji gdy ubezpieczona nabyła prawo do emerytury od dnia 1 kwietnia 2008 r. na podstawie wniosku z dnia 17 kwietnia 2008 r., wniosek o emeryturę złożony przez ubezpieczoną w dniu 19 września 2013 r. nie był wnioskiem zgłoszonym po raz pierwszy i art. 55 ustawy nie może mieć zastosowania.

Sąd podniósł, że zgodnie z treścią art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczonemu spełniającemu warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27 (a więc po osiągnięciu wieku emerytalnego wynoszącego co najmniej 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn oraz w

przypadku legitymowania się okresami składkowymi i nieskładkowymi wynoszącymi co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn), który kontynuował ubezpieczenie emerytalne i rentowe po osiągnięciu przewidzianego w tym przepisie wieku emerytalnego i wystąpił z wnioskiem o przyznanie emerytury po dniu 31 grudnia 2008 r., może być obliczona emerytura na podstawie art. 26, jeżeli jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53.

Sąd pierwszej instancji wskazał, że zgodnie z odnoszącą się do cytowanego przepisu uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2013 r. (II UZP 4/13), ubezpieczony urodzony przed dniem 31 grudnia 1948 r., który po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego kontynuował ubezpieczenie i wystąpił o emeryturę po dniu 31 grudnia 2008 r., ma prawo do jej wyliczenia na podstawie art. 26 w związku z art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, niezależnie od tego czy wcześniej złożył wniosek o emeryturę w niższym wieku emerytalnym lub o emeryturę wcześniejszą.

Cytując obszernie fragmenty uzasadnienia tej uchwały, Sąd Okręgowy podzielił wyrażone w niej stanowisko. Odnosząc treść uchwały do stanu faktycznego sprawy Sąd zauważył, że ubezpieczona po raz pierwszy złożyła wniosek o emeryturę przed dniem 31 grudnia 2008 r., a mianowicie w dniu 17 kwietnia 2008 r., co w kontekście prezentowanych wyżej poglądów, nie ma istotnego znaczenia, istotna natomiast jest okoliczność, że ubezpieczona kontynuowała zatrudnienie i opłacała składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe, a zatem spełniła warunek z art. 55, bowiem „kontynuowała ubezpieczenie” w rozumieniu przyjętym w cytowanej uchwale. Oznacza to, zdaniem Sądu, że ubezpieczona B. G. spełniła wszystkie warunki do przeliczenia świadczenia emerytalnego według omawianych zasad albowiem do dnia 31 sierpnia 2013 r. podlegała ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, wniosek o emeryturę według nowych zasad złożyła po dniu 31 grudnia 2008 r. oraz osiągnęła z dniem(...) r. wiek emerytalny wskazany w art. 27 ustawy a emerytura wyliczona na podstawie art. 26 ustawy byłaby wyższa niż emerytura dotychczas wypłacana ubezpieczonej.

Z tych względów Sąd Okręgowy uznał, że fakt przyznania ubezpieczonej emerytury na podstawie art. 27 w związku z art. 53 ustawy, nie mógł pozbawić jej prawa do przeliczenia tego świadczenia według art. 55 w związku z art. 26 i dlatego na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję zgodnie z wnioskiem ubezpieczonej. O kosztach rozstrzygnął na podstawie art. 98 k.p.c. oraz § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2013r. poz. 490).

Apelację od tego wyroku złożył Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.. Zaskarżając wyrok w całości, zarzucił mu:

- naruszenie prawa materialnego poprzez błędną jego interpretację i niewłaściwe zastosowanie, a w szczególności przepisu art. 55 w zw. z art. 26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1440),

- przepisów postępowania - art. 233 § 1 k.p.c. przez zbyt swobodną ocenę zebranego materiału dowodowego, przez przyjęcie, że przepis art. 55 ustawy daje możliwość przeliczenia wysokości już przyznanej i pobieranej emerytury.

Wskazując na powyższe zarzuty apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania, ewentualnie o jego uchylenie i skierowanie sprawy do sądu pierwszej instancji celem ponownego rozpoznania

W uzasadnieniu apelacji organ rentowy podniósł, że B. G. nie spełnia przesłanek określonych w art. 55 ustawy pozwalających na ustalenie wysokości emerytury według art. 26, bowiem w dacie wniosku o to świadczenie pobierała już emeryturę ustaloną na podstawie art. 53 ustawy.

Skarżący podkreślił, że z przepisu art. 55 wynika, iż musi to być wniosek o ustalenie prawa do emerytury na podstawie nowych zasad zgłoszony po dniu 31 grudnia 2008 r., po raz pierwszy a nie o dokonanie przeliczenia wysokości pobieranego już świadczenia na podstawie nowych zasad.

Zdaniem apelanta, powołana przez sąd pierwszej instancji uchwała Sądu Najwyższego II UZP 4 /13 nie ma w niniejszej sprawie zastosowania, gdyż dotyczy ona zgola innego stanu faktycznego. Sąd Najwyższy wskazał, że możliwość zastosowania art. 55 w zw. z art. 26 ustawy, dotyczy ubezpieczonego urodzonego do 31 grudnia 1948 r., który kontynuował ubezpieczenie po osiągnięciu wieku emerytalnego i który pomimo przyznania emerytury w niższym wieku emerytalnym nie pobrał wcześniej przyznanej emerytury choćby za jeden miesiąc.

W niniejszej sprawie, ubezpieczona ma przyznaną emeryturę od dnia 1 kwietnia 2008 r., która była jej wypłacana. W tej sytuacji, zdaniem skarżącego,

Wskazując powyższe apelacja organu rentowego jest zasadna z wnioskami jak na wstępie.

Ubezpieczona złożyła odpowiedź na apelację domagając się jej oddalenia i zasądzenia od organu rentowego na jej rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przewidzianych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna albowiem słuszny okazał się zarzut naruszenia prawa materialnego. Należy zgodzić się ze skarżącym, że przywołane przez Sąd pierwszej instancji orzecznictwo Sądu Najwyższego, w tym uchwała tego Sądu z dnia 4 lipca 2013 r., II UZP 4/13 (OSNP 2013 nr 21-12, poz. 257), w stanie faktycznym sprawy nie uzasadniała, wbrew przekonaniu Sądu pierwszej instancji, uwzględnienia odwołania.

Niewątpliwie spór zaistniały w rozpoznawanej sprawie, jak zauważył Sąd Okręgowy, miał charakter sporu prawnego albowiem w swej istocie sprowadzał się do wykładni art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (obecnie tekst jednolity: Dz.U. z 2015 r., poz. 748).

Zgodnie z treścią wymienionego przepisu, ubezpieczonemu spełniającemu warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27, który kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu przewidzianego w tym przepisie wieku emerytalnego i wystąpił z wnioskiem o przyznanie emerytury po dniu 31 grudnia 2008 r., może być obliczona emerytura na podstawie art. 26, jeżeli jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53.

W odnoszącej się do treści tego przepisu, wskazanej wyżej uchwale, Sąd Najwyższy przyjął, że „ubezpieczony urodzony przed dniem 31 grudnia 1948 r., który po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego kontynuował ubezpieczenie i wystąpił o emeryturę po dniu 31 grudnia 2008 r., ma prawo do jej wyliczenia na podstawie art. 26 w związku z art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, niezależnie od tego czy wcześniej złożył wniosek o emeryturę w niższym wieku emerytalnym lub o emeryturę wcześniejszą”.

Jak zatem wynika z treści cytowanej uchwały, ale także z treści samego przepisu art. 55 ustawy, możliwość ustalenia wysokości emerytury osobom spełniającym warunki do przejścia na emeryturę określone w art. 27 ustawy, według zasad przewidzianych dla osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., a więc według reguł określonych w art. 26 ustawy, występuje w sytuacji, gdy osoby te kontynuowały ubezpieczenie emerytalne po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 27 i wystąpiły z wnioskiem o świadczenie po dniu 31 grudnia 2008 r., a emerytura obliczona w myśl art. 26 okaże się wyższa niż obliczona zgodnie z art. 53.

Oznacza to, że jednym z warunków stosowania zasad obliczania świadczenia przewidzianych w art. 55 ustawy, jest wystąpienie przez ubezpieczonego z wnioskiem o przyznanie emerytury na podstawie art. 27 ustawy po dniu 31 grudnia 2008 r. po raz pierwszy.

W rezultacie z możliwości obliczenia wysokości emerytury w sposób przewidziany w art. 55 ustawy, nie mogą korzystać ubezpieczeni urodzeni przed dniem 1 stycznia 1949 r., pomimo kontynuowania ubezpieczenia emerytalnego i rentowego po osiągnięciu przewidzianego w art. 27 ustawy wieku emerytalnego, którym przyznane zostały emerytury po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego (art. 27 ustawy) przed końcem 2008 r. w wysokościach obliczonych według dotychczasowych zasad.

Taki jednoznaczny pogląd, akceptowany przez Sąd Apelacyjny, wyraził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 września 2014 r., I UK 27/14 (LEX nr 1771526) stwierdzając, że „Z możliwości obliczenia wysokości emerytury, na podstawie art. 55 u.e.r.f.u.s., nie mogą korzystać ubezpieczeni urodzeni przed dniem 1 stycznia 1949 r., także kontynuujący ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu przewidzianego w art. 27 tej ustawy wieku emerytalnego, którym przyznane zostały emerytury po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego (art. 27 powołanej ustawy) przed końcem 2008 r. w wysokościach obliczonych według dotychczasowych zasad”.

Odnosząc powyższe rozważania do stanu faktycznego sprawy zauważyć należy, że tego rodzaju sytuacja występuje w przypadku ubezpieczonej. Niewątpliwym bowiem jest i tak ustalił to Sąd pierwszej instancji, że B. G. prawo do emerytury nabyła od dnia 1 kwietnia 2008 r. (decyzja – k.33 a.r. t. I) w uwzględnieniu wniosku z dnia 17 kwietnia 2008 r., a więc po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 27 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Będąc bowiem urodzoną (...), 60 lat ukończyła (...) r. a wniosek o emeryturę na podstawie tego przepisu złożyła przed 31 grudnia 2008 r.

W rezultacie, wbrew ustaleniom Sądu pierwszej instancji, ubezpieczona nie spełnia warunków do obliczenia wysokości emerytury według zasad określonych w art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Mając powyższe na uwadze i z mocy art. 386 § 1 k.p.c Sąd Apelacyjny orzekł jak w wyroku.

Sędziowie: Przewodniczący

(...)

(...)